

TARBIJAKAITSE JA
TEHNILISE JÄRELEVALVE
AMET

Juhendmaterjal suuretevõtete energiaauditite koostamiseks

III versioon,

Juuli 2020

Sisukord

<i>Sisukord</i>	2
Sissejuhatus	3
Juhend	4
1. Kes on kohustatud auditi tegema?	4
2. Kuidas nõuet täita?	5
3. Millal peab audit tehtud olema?	6
4. Kes võib teha energiaauditit?.....	6
5. Elektrooniline aruandlus	11
6. Välisriigi audiitorid ja sertifitseerimisasutused	11
7. Seotud- ja partnerettevõtted, üüripinnad ja valdusfirmad.....	12
8. Auditeerimise metoodikast	14
9. EMAS keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemi rahastusmeetmed.....	15

Kasutatud lühendid

EnKS - Energiamaajanduse korralduse seadus (<https://www.riigiteataja.ee/akt/130062020027>)

Määrus 76 - Majandus ja taristuministrimäärus „Energiauditi miinimumnõuded“

(<https://www.riigiteataja.ee/akt/107072020010>)

HKS - Euroopa Liidu kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem

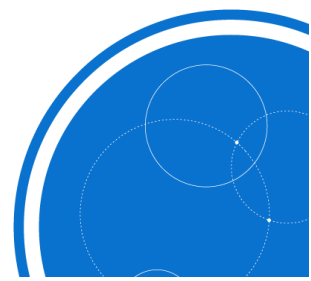
MKM - Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

VKE - väikese ja keskmise suurusega ettevõtte

EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) - Euroopa Liidu keskkonnajuhtimise ja -auditeerimise süsteem

TTJA - Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

JVIS - Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti infosüsteem

Sissejuhatus

Suurettevõtete energiaauditikohustuse kehtestamises leppisid EL liikmesriigid kokku energiasäästu direktiivi vastuvõtmisel kuna nendes ettevõtetes võib energiasääst olla märkimisväärne. Auditid peamine positiivne tulem ettevõtte jaoks peaks olema võimalus leida üles kulutõhusad energiasäästu meetmed.

Kulutõhusus ettevõtte jaoks tähendab, et pärast auditit ja meetme rakendamist kasvab ettevõtte energiatarbimise tõhusus ja parimal juhul saavutatakse ka märkimisväärne energiasääst, mis vähendab ettevõtte kulusid. Mõistlik energiakasutus aitab suurendada ettevõtte kasumlikkust ja energiasäästu teemaga regulaarselt tegelemine aitab viia säästlikku mõtteviisi ka teistesse ettevõtte protsessidesse.

Juhendmaterjal on mõeldud suurettevõtete energiaauditikohustusega tegelevatele turuosalistele abimaterjalina ning kohustuse täitmise praktikate ühtlustamiseks ja annab keskkonnanjuhtimissüsteeme ISO 14001 ja EMAS rakendanud ettevõtetele suuniseid kuidas integreerida energiasäästu võimalused ettevõtte tegevusega kaasnevate keskkonnaaspektide analüüsi ning läbi oma keskkonnanjuhtimissüsteemide parendamise saavutada muuhulgas ka energiakohustuse nõuete täitmine.

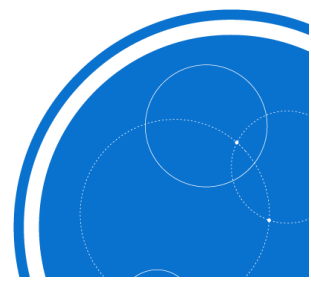
Keskkonnanjuhtimissüsteemid juhivad tähelepanu ettevõtte olulistele keskkonnaaspektidele ning aitavad sellega tõhustada ressursikasutust kateistes valdkondades.

Juhendmaterjal annab lühikese ülevaate, mis viisil tekib suurettevõtjale energiaauditi läbiviimise kohustus ning milliseid põhimõtteid peab energiaaudiitor või sertifitseerija auditit koostades jälgima.

Küsimuste korral pöörduda:

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet - info@ttja.ee või Riina.Tamm@ttja.ee

Majandus ja Kommunikatsiooniministeerium - info@mkm.ee

Juhend

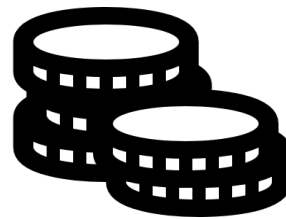
1. Kes on kohustatud auditi tegema?

Töötajaid rohkem kui 250

Käive >50 miljon eurot JA/VÕI
bilansimaht >43 miljoni eurot

JA

Ettevõtted, kes pole väikesed ega keskmise suurusega ettevõtted (VKEd) peavad iga nelja aasta järel tegema miinimumnõuetele vastava energiaauditi. Nimekirja¹ sellistest ettevõtetest avaldab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM). Nimekiri koostatakse majandusaasta aruandel valitud ettevõtja kategooria ehk valitud aruandevormi järgi. Suurettevõtja aruandevormi kasutamise nõue kehtib ettevõtetele, mille majandusnäitajad on järgnevad: töötajate arv on üle 250 ning aastakäive on üle 50 miljoni euro ja/või aasta bilansimaht on üle 43 miljoni euro. Nimekirja uuendatakse kord aastas, tavaliselt veebruari-märtsi kuus.

Seejuures tuleb seotud ja partnerettevõtetes töötajate arvu ja energiakasutust käsitleda vastavalt VKEde määratlust käsitlevale teatmikule². VKE määratluse puhul on oluline ka kontrolli mõiste ning seda nii juriidilise kui ka tegeliku kontrolli tähenduses. Kontroll määrab kindlaks selle, kas ettevõtet saab käsitada partnerettevõttena või seotud ettevõttena. Hinnata ei tule mitte pelgalt kapitali või osalust, vaid ka kontrolli, mis ühel ettevõttel on teise üle.

Juhul kui ettevõtte on VKE, aga asub nimekirjas, peaks ühendust võtma MKM-iga aadressil info@mkm.ee

¹ https://www.mkm.ee/sites/default/files/suurettevotjate_nimekiri_2020.xlsx

² <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/15582/attachments/1/translations/et/renditions/native>

VKEde teatmiku kohaselt on:

Partnerettevõtte - kui ettevõtte A osalus ettevõttes B või ettevõtte B osalus ettevõttes A moodustab vähemalt 25%, kuid mitte üle 50%.

Seotud ettevõtte - kui ettevõtte A osalus ettevõttes B või ettevõtte B osalus ettevõttes A ületab 50% künnise.

Kohustusliku auditi korral auditeeritakse nii emaettevõtet kui ka seotud ettevõtteid, mis on emaettevõtte kontrolli all. Auditi kohustuse määramisel lähtutakse aga emaettevõtte kriteeriumitest.

Juhul kui ettevõtte on kohustatud samadel alustel auditi läbi viima ka mõnes teises EL-i liikmesriigis, siis peaks ühendust võtma MKM-iga, et vältida töö dubleerimist. Üldise lähenemisviisina tekib auditikohustus Eestis ettevõtetel, kellel on raamatupidamise seaduse järgi konsolideeriva ettevõtte roll majandusaasta aruande esitamisel.

Rahvusvaheliste ettevõtete puhul kasutatakse ettevõtte staatuse (VKE või mitte) tuvastamisel ettevõtte teistes riikides asuvate tütaretevõtete majandusnäitajaid vastavalt VKE teatmikule. Rahvusvahelistele ettevõtetele tehtavates energiaauditites auditeeritakse ainult Eestis asuvate ettevõtte osade energiakasutust.

Viide õigusaktile: EnKS § 28 lõige 1, Raamatupidamise seadus § 3 punkt 17

2. Kuidas nõuet täita?

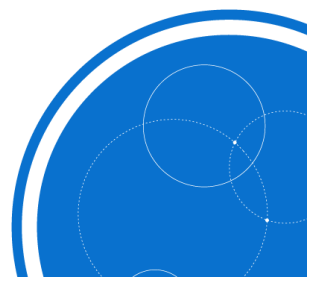
Nõude täitmiseks on kaks võimalust:

- a) Teha iga nelja aasta tagant eraldi energiaaudit, mis täidab määruse 76 tingimused ja mille teostab vajaliku pädevusega audiitor/spetsialist
- b) Rakendada ettevõttes keskkonna- või energiajuhtimissüsteem, mis vastab:
  1. standardi ISO 50001 nõuetele või
  2. standardi ISO 14001 nõuetele või
  3. Euroopa Liidu EMAS määruse³ nõuetele.

Energiaauditi nõuete täitmiseks peab ettevõtte omama eelnevalt nimetatut juhtimissüsteemi kehtivat sertifikaati (EMAS-i puhul kehtivat registreeringut), mis on väljastatud sõltumatu ja vastavat akrediteeringut omava organisatsiooni poolt. Samuti peab juhtimissüsteem katma määruses 76 toodud miinimumnõuded.

Viide õigusaktile: EnKS § 28 lõige 2

³ <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:342:0001:0045:ET:PDF>

3. Millal peab audit tehtud olema?

MKMI-i poolt koostatavas suurettevõtjate nimekirjas olnud ettevõtetel on kohustus omada kehtivat energiaauditit või täitnud ära energiatarbimise aruandluse (ettevõttel on ISO 14001, 50001 või EMAS sertifikaat) hiljemalt 5.12.2019.

Nelja-aastane periood, millal auditit peab uuesti tegema, hakkab jooksmas hetkest kui ettevõttel on esimene miinimumnõuetele vastav energiaaudit või vastastava juhtimissüsteemi sertifitseerimisaudit või korraline iga-aastane hindamine läbi viidud.

Ettevõtted, kes sattuvad esimest korda suurettevõtjate nimekirja, peaks olema võimelised koostama ettevõtte energiaauditi aasta jooksul.

4. Kes võib teha energiaauditit?

Lähtudes energiaauditi läbiviimise võimalustest (vt käesoleva juhendi ptk 2) võib energiaauditi teha kas:

1. Pädev isik (energiaaudiitor, ekspert või spetsialist), kellel on ehitiste energiatõhususe valdkonnas energiaaudiitori kutsekvalifikatsiooni vähemalt 6 taseme kutsetunnistus või kõrgem tase sõltuvalt auditeeritavast objektist/tegevustest (vt ka järgnev alapeatükk). Nimetatud isik võib-olla ka auditeeritava ettevõtte töötaja/spetsialist kui tal on selleks nõutud pädevus (kutsekvalifikatsioon). Sellisel juhul tuleb silmas pidada, et see töötaja/spetsialist ei tohi auditeerida otseselt tema vastutus valdkonda kuuluvaid tegevusi.
2. Täites kohustust energijuhtimissüsteemi abil, isik või organisatsioon, kes omab tunnustatud akrediteeringut vastava Euroopa Liidu (EMAS) või rahvusvahelisele energia- või keskkonjuhtimissüsteemi standardi (ISO 50001, ISO 14001) kohase juhtimissüsteemi sertifitseerimiseks.

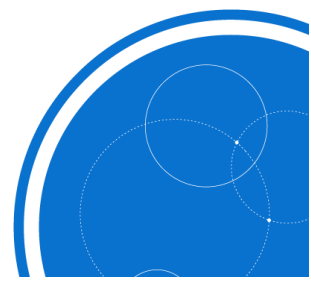
Viide õigusaktile: EnKS § 27 lõige 2

4.1. Energiaaudiitorid

Energiaauditit läbiviivad pädevad audiitorid või spetsialistid on ise vastutavad oma pädevuse tagamise eest. Kutsestandard ja see juhend on pädevuse hindamise abimaterjalid. Energiaaudiitorite kutsetunnistuse olemasolu saab kontrollida Kutsekoja kutseregistrist⁴. Auditeeritavast ettevõttest sõltuvalt võivad nõuded energiaaudiitori kutsekvalifikatsioonile olla kõrgemad. Täpsem kokkuvõtlik info on esitatud allpool olevas tabelis.

---

⁴ <https://www.kutseregister.ee/ctrl/et/Tunnistused/showKutsetunnistused>

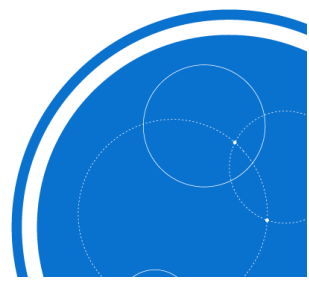
NB! Tabelis nimetatud piirangud kehtivad ühele auditeeritava üksusele, mitte üksuste summale. Näiteks: tase 6 audiitor võib auditeerida ettevõtet kus iga üksik hoone ei ületa kutsestandardis kehtestatud piiranguid, kuid seejuures auditeeritava ettevõtte energiabilanss võib individuaalsele hoonetele seatud energiatarbepiirangut ületada.

Energiaauditit tegev isik peab enne auditi alustamist esitama tellijale kirjalikult taasesitatavas vormis kinnituse, et ta vastab EnKS § 27 lõikes 2 sätestatud nõuetele. Üldjuhul on hoonete energiaaudiitor tase 6 ja hoonete energiaaudiitor tase 7 (osakutse) pädevad auditeerima ettevõtteid, kus energiabilansis ja auditi alasse jäävad hooned, mitte (tööstus)protsessid.

Vanade kutsestandardite (kehtis kuni 21.06.2018) järgi antud kutsetunnistuste puhul on pädevust soovitatav hinnata uute kutsestandardite sisu järgi ning eelneva tabeli kohaselt. Osa energiaaudiitorite kontakte on leitavad Eesti Kütte- ja Ventilatsiooniinseneride kodulehelt⁵.

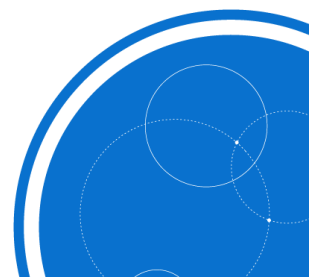
---

⁵ https://www.ekvy.ee/et/?option=com_sppagebuilder&view=page&id=54

Tabel 1. Hoonete energiaaudiitorite pädevused

	Hoone energiatarve	Summaarne installeeritud jahutusvõimsus	Lokaalse soojusallika installeeritud võimsus	Ettevõtte auditeerimine
Hoonete energiaaudiitor, tase 6	Hooned, mille mitteiluruumide köetav pind kogu hoone köetavast pinnast on alla 30% ja aastane energiatarve kuni 500MWh	Alla 50 kW	Alla 200 kW	Audiitor peab hindama oma pädevust ja esitama deklaratsiooni pädevusesobivuse kohta auditeeritavale ettevõttele
Hoonete energiaaudiitor, tase 7 (osakutse)	Hooned, mille mitteiluruumide köetav pind kogu hoone köetavast pinnast on alla 30% ja aastane energiatarve kuni 500MWh	Alla 50 kW	Alla 200 kW	Audiitor peab hindama oma pädevust ja esitama deklaratsiooni pädevusesobivuse kohta auditeeritavale ettevõttele
Diplomeeritud energiatõhususe spetsialist, tase 7	Piirangut pole	Piirangut pole	Maksimaalselt 1 MW	Ettevõtted, mille aastane summaarne energiatarbimine on alla 5000 MWh
Volitatud energiatõhususe spetsialist, tase 8	Piirangut pole	Piirangut pole	Piirangut pole	Piirangut pole

4.2. Keskkonna- ja energiajuhtimise süsteemid

Keskkonajuhtimissüsteemid (ISO 14001 ja EMAS) ning energiajuhtimissüsteem (ISO 50001) pakuvad ettevõtetele raamistiku oluliste keskkonnaaspektide ja energiatõhususega seotud tegevuste süsteemseks ja plaanipäraseks läbiviimiseks (sh keskkonnategevuse ja energiatõhususe seiramiseks ja parandamiseks) ettevõtte tasandil.

ISO 14001 ja ISO 50001 standardid on koostatud Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni poolt ning EMAS keskkonajuhtimissüsteemi nõuded on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja Nõukogumäärusega nr 1221/2009. Kõikide nimetatud juhtimissüsteemide standardite ja EMAS määruse puhul on tegu vastavatele juhtimissüsteemide toimimisele esitatud nõuete kogumiga. Nimetatud standardites/määruses toodud nõuete rakendamisel saavad ettevõtted taotleda läbi vastavaushindamise (nõutele vastavuse auditeerimise) vastava juhtimissüsteemi sertifikaati (EMAS puhul registreerimist). ISO 14001, ISO 50001 ja EMAS struktuur ja tegevuste iseloom on sarnased. EMAS määrus ja nimetatud standardid määravad kindlaks nõuded ettevõtete poolt rakendatavale juhtimissüsteemi väljatöötamiseks, rakendamiseks, toimivana hoidmiseks ja parendamiseks. Vastava standardi/määruse kohase juhtimissüsteemi rakendamine võimaldab ettevõttel tagada süsteemne lähenemine oma tegevusest tulenevate keskkonnaaspektide ja -mõjude (sh energiakasutuse) tulemuslikkuse parendamisele. Nimetatud juhtimissüsteemide rakendamine eeldab, et ettevõtted süsteemselt ja plaanipäraselt selgitavad välja oma tegevustest tulenevad olulised keskkonnaaspektid (ISO 50001 puhul on juhtimissüsteemi ulatus kitsam, keskendudes eelkõige energiatõhususega seotud aspektidele) ning nendega seotud riskid ja võimalused, püstitavad mõõdetavad eesmärgid ja koostavad tegevuskavad oma tegevuste, toodete ja teenuste tõhustamiseks ja tulemuslikkuse parandamiseks. Nii ISO 14001, ISO 50001 kui ka EMAS määratleb ka nõuded oluliste aspektide mõõtmisele, dokumenteerimisele ja teavitamisele, seadmete, süsteemide ning protsesside kavandamisele ja ostmise praktikatele ning personalile, kes saab mõjutada ettevõtte vastava tegevuse tulemuslikkust. Kõikide nende standardite/EMAS määruse puhul on oluliseks nõudeks, et ettevõtted peavad järgima kõikide neile kohalduvate asjakohaste õigusaktide (sh ka EnKS ja määrus 76) nõudeid. Samuti tuleb jälgida, et sertifitseerimise ulatus hõlmaks kogu ettevõtet (sh. seotud ja partnerettevõtted).

Juhtimissüsteemile esitatavad nõuded on ISO 14001 ja EMAS määruse puhul sarnased. Mõlema juhtimissüsteemi puhul peab ettevõtte süsteemselt tegelema nende jaoks oluliste keskkonnaaspektide ohjamisega, milleks on ka energiakasutus ja -tõhusus.

EMAS määrus nõuab ettevõtetel lisaks avaliku (iga-aastase) keskkonaaaruande koostamist ja esitamist. EMAS keskkonaaaruandes tuleb esitada detailne ülevaade ettevõtte majandustegevusest, tootmisprotsessidest, toodetest ja teenustest ning olulistest keskkonnaaspektidest (sh energiatarbimine/tootmine), keskkonnategevuse tulemuslikkusest ja vastavatest tulemuslikkuse näitajatest, püstitatud parenduseesmärkidest ja tegevustest/meetmetest, mida ettevõtte plaanib oma keskkonnategevuse parandamiseks. Vastavalt EMAS määrusele (lisa VI) peab ettevõtte oma

keskkonnaaruandes esitama ka detailse ülevaate ettevõtte energiakasutuse ja-tarbimise ning energiatõhususe kohta (sh esitama peamised energiatõhusust väljendavad näitajad). EMAS keskkonnaaruandes esitatud teabe tõesust ja täielikkust kinnitab vastavat akrediteeringut omava organisatsiooni audiitor.

ISO 50001 on võrreldes ISO 14001 ja EMAS-iga kitsama ulatusega, määratledes eelkõige nõuded energijahtimisele, mis aitavad ettevõtetel oma energiatulemuslikkust ja energiatõhusust parandada. Energiajuhtimissüsteemi rakendanud ettevõtte peab oma energiakulumõjutavate detailide mõistmiseks läbi viima põhjaliku analüüsi ning perioodiliselt prognoose tegema ja meetmeid planeerima, et energiategevuse tulemuslikkust tõhustada.

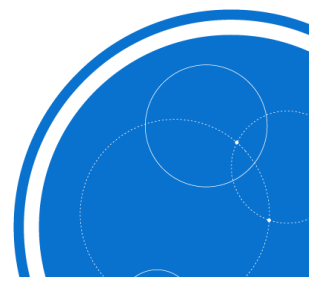
Nii ISO 14001, ISO 50001 kui ka EMAS on vabatahtlikkuse alusel rakendatavad ja sobivad kõikidele ettevõtetele, kes tahavad oma keskkonnategevust ja energiatõhusust parandada. Nõuetele vastavust saab demonstreerida lastes rakendatud juhtimissüsteemi vastavust hinnata ehk sertifitseerida akrediteeritud sertifitseerimisorganisatsiooni poolt (vt. peatüki lõppu).

Sertifitseerimine toimub auditeerimisena, mille jooksul hinnatakse ettevõttes rakendatud juhtimissüsteemi (tegevuste, teabe, eesmärkide, kavade jm nõutud elementide) nõuete täitmist (sh hinnatakse seda, kas ettevõtte on vastavuses kõikide asjakohaste õigusaktide nõuetega). Vastava juhtimissüsteemi nõuetele vastavuse tagamiseks (sertifikaadi ajakohasena hoidmiseks) viib sertifitseerimisorganisatsioon ettevõttes läbi perioodilisi vastavusauditeid (iga-aastased auditid).

Seega võib öelda, et ISO 14001 ja ISO 50001 standardi ning EMAS määruse kohase keskkonnujuhtimissüsteemi rakendanud ja sertifitseerinud ettevõtted peavad muuhulgas välja selgitama ja dokumenteerima oma energiatarbimise profiili ning määratlema energiasäästu võimalused ja meetmed vastavalt kriteeriumitele ja põhimõtetele, mis on sätestatud EL energiatõhususe direktiivis (lisa VI) ja määruses 76. Samuti on tagatud selliste ettevõtete puhul nende energiatõhususele suunatud tegevuste ja andmete perioodiline (iga-aastane) auditeerimine sõltumatute ja vastavat akrediteeringut omavate sertifitseerimisorganisatsioonide poolt.

Määruse 76 nõuete täitmise demonstreerimiseks ning auditi tulemustest teavitamiseks, peavad ISO 14001 ja ISO 50001 sertifikaati omavad energiaauditi kohustust omavad ettevõtted täitma ära JVIS-es elektroonilise aruandluse, mis kinnitatakse süsteemis ettevõtte juhi/esindusõigusliku isiku poolt.

EMAS määruse nõudeid täitva ettevõtte keskkonnuaruanne peab sisaldama minimaalselt elektroonilises aruandluses küsitavaid andmeid, mis põhinevad käesoleva juhendi lisal 1. Aruanded peavad arvestama ka ettevõttega seotud ja partner suhtes olevaid ettevõtteid (vastavalt VKEdes teatmikule).

Keskkonna- ja energiajuhtimissüsteeme sertifitseerivad organisatsioonid peavad tagama oma audiitorite pädevuse ja sertifitseerimistegevuse nõuetele vastavuse läbi akrediteerimise, mis toimub vastavalt tunnustatud rahvusvahelistele nõuetele ja standarditele. Peamisteks Eesti tegutsevateks akrediteeritud keskkonna- ja energiajuhtimissüsteeme sertifitseerivate ettevõtete nimekirjad on kättesaadavad

Eesti Kvaliteediühingu veebilehel: <https://www.eaq.ee/valdkonnad/sertifitseerimine>

ja Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsiooni veebilehel:

<https://www.ekja.ee/et/keskkonnajuhtimine/sertifitseerimine/>

5. Elektrooniline aruandlus

Alates 01.08.2020 on suurettevõtjatel kohustus esitada energiaaudit ja energiaauditi aruanne JVIS-es. Energiaauditi aruanne põhineb käesoleva juhendi lisa 1, mis eelnevalt oli mõeldud vaid ISO 14001, ISO 50001 ja EMAS sertifikaate omavatele ettevõtetele. Samas on TTJA menetluspraktika näidanud, et lisa 1 on hea abi ka seotud- ja partnerettevõtete andmete ülevõtmisel.

Elektroonilise aruandluse täitmise kohta on eraldi juhend, mis on leitav 14.05 toimunud suurettevõtete energiaauditite veebiseminari materjalide alt: <https://www.ttja.ee/et/ettevottele-organisatsioonile/2020-aasta-infopaevade-ja-koolituste-materjalid>

6. Välisriigi audiitorid ja sertifitseerimisasutused

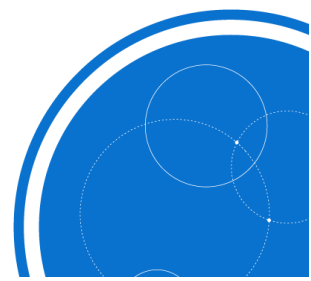
Kui isik on omandanud töö eripäralt vastava kvalifikatsiooni välisriigis, ei pea ta oma kvalifikatsiooni tõendama kutseaduse kohase kutsega või muu õigusakti kohase pädevustunnistusega. Välisriigis omandatud kvalifikatsiooni vastavust EnKS-ist tulenevatele nõuetele hindab ja tõendab välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse⁶ (edaspidi VKTS) kohaselt MKM. Kui isik tuleb tööle ajutiselt (ühe ettevõtte või auditi raames) siis enne tööde algust hindab MKM tema pädevust vastavalt VKTS-is kehtestatud põhimõttele. Kui isik soovib püsivalt Eestis tegutseda energiaaudiitorina, peab ta läbima tunnu stamise menetluse (menetleja on MKM) vastavalt VKTS-is kehtestatud põhimõtetele.

Välisriigi sertifitseerimisasustus ja audiitorid peavad enne tööde algust informeerima Eesti Akrediteerimiskeskust⁷.

---

⁶ <https://www.riigiteataja.ee/akt/130122015006>

⁷ <http://www.eak.ee/>

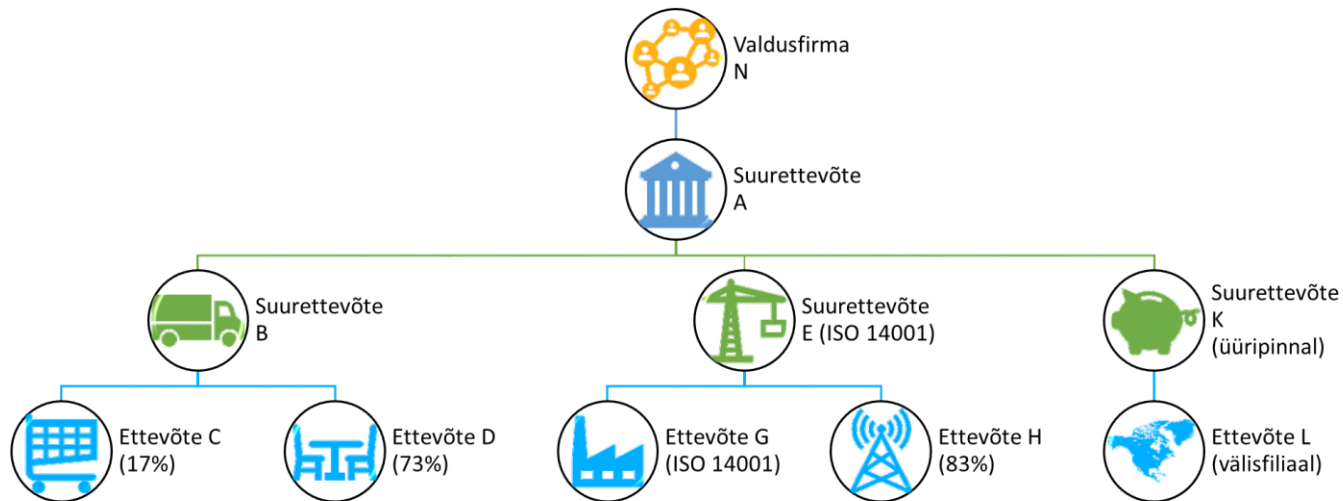

7. Seotud- ja partnerettevõtted, üüripinnad ja valdusfirmad.

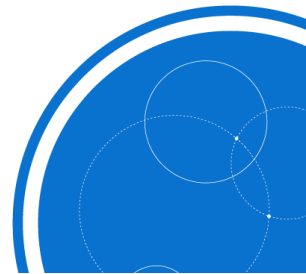
Selles peatükis proovime skeemide abil selgitada kuidas auditeerida suurettevõtet, kellel on erinevad seotud- ja partnerettevõtted, mis omakorda võivad olla samuti suurettevõtted, ning omada ka sertifitseerimis süsteemi. Samuti selgitada kuidas käitleda ettevõtteid kes tegutsevad üüripindadel ning valdusfirmasid.

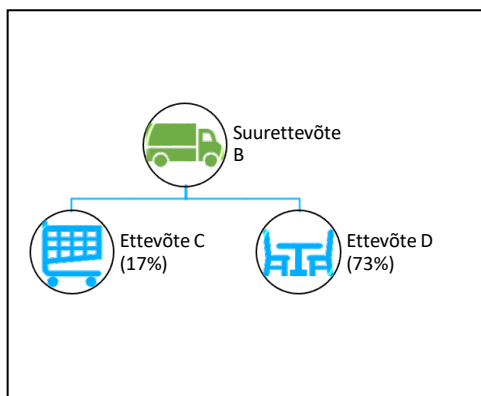
Näited põhinevad 14.05.2020 toimunud TTJA ja MKM-i veebiseminaril⁸.

Joonis 1. Hüpoteesilise suurettevõtte skeem

⁸ Veebiseminar on järelvaadatav - <https://www.youtube.com/watch?v=zVRLRyEz0I0&feature=youtu.be>

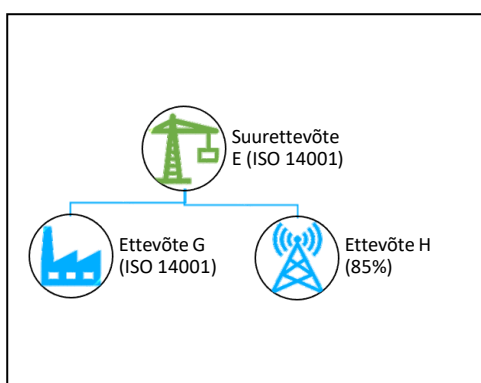

Ettevõtte C on suuretevõtjale B partnerettevõtte
Ettevõtte D on seotud ettevõtte suuretevõtjale B
Suuretevõttel B on energiaauditits:

Tuleb kirjeldada ettevõtte C tegevusvaldkond, aga energiatarbimist vaatama ei pea.

Tuleb kirjeldada ettevõtte D tegevusvaldkond ning proportsionaalselt üle võtta energiatarbimine energiaauditisse.

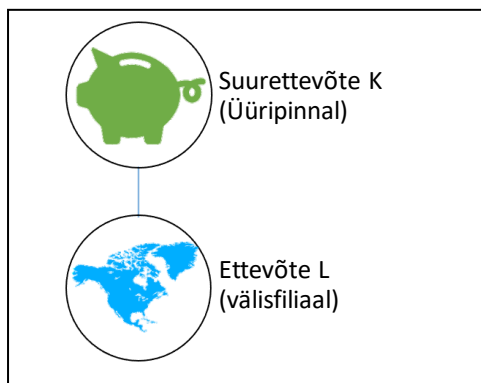
Ettevõtted G ja H on seotud ettevõtte suuretevõtjale E
Suuretevõtte on energiaaudit koosneb:

Suuretevõtte E juhendi lisa 1 tabel (ainult sertifitseerimise ulatus)

+ Ettevõtte G juhendi lisa 1 tabel (ei pea panema JVIS-sse)

+ Ettevõtte H energiaaudit (soovitame energiaauditisse panna lisa 1 tabeli)

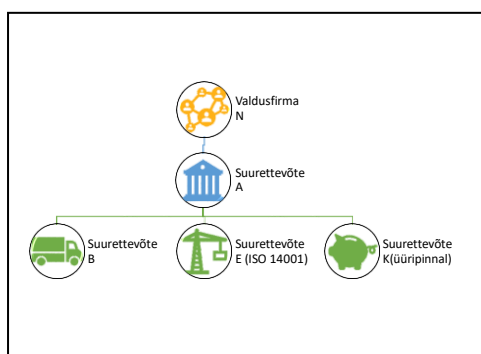
Auditi kinnitab ettevõtte juht ja audiitor

Üüripindadel tegutsevatel ettevõtetel on kohustus energiaaudit koostada, mis koosneb:

Energiaprofiilist ja parandusmeetmetest, mida on võimalik ellu viia. Parandusmeede võib olla märge et "meetmeid ei ole"

Välisfiliaali auditeerima ei pea.

Suuretevõtte A on konsolideeriv ettevõtte

Valdusfirma N haldab suuretevõtet A (äriregistris on suuretevõtte A majandusaasta aruanne)

Koondaudit sisaldab kõigi ettevõtete energiaprofiilide summat ja meetmete summat

Soovitame kasutada Lisa 1 tabelit

Valdusfirma N võib esitada suuretevõtte A energiaauditi

Suuretevõtte A koondaudit Sum (A) = A + B + E + K

8. Auditeerimise metoodikast

8.1 Ettevõtted, kellel on käitiseid, mis on Euroopa Liidu kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemi (EL-i HKS) osad

Ettevõtete auditis võib detailselt kajastamata jätta käitised, mis tegutsevad EL-i HKS osana. Sellised käitised peavad siiski olema välja toodud energiabilansis.

Näide: Auditikohustusega paberi- ja tselluloositööstuse ettevõtte koostootmisjaam on EL-i HKS osa. Ettevõttele energiaauditit koostades kirjeldatakse koostootmisjaama energiavood energiabilansis ning need jäetakse käsitlemata kuna energiaauditi eesmärk (vähendada energiatarbimist) on täidetud läbi EL-i HKS süsteemi. Seejuures auditeeritakse ettevõtte teised energiavood, kindlustades, et koos EL-i HKS osaks oleva käitisega on auditiga kaetud vähemalt 90% kogu primaarenergia kasutusest.

8.2 Sarnaste protsesside analüüs (*sampling & clustering*)

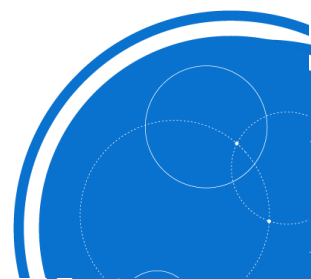
Auditi koostamisel on ühe ettevõtte auditeerimise raames võimalik ühe objekti auditeerimise tulemused teatud tingimustel kanda üle teistele sarnastele objektidele, moodustades ühe auditeeritava klatri. Seejuures peaks olema demonstreeritud, et ühe klatri raames ei kõigu energiatarve üle 20%.

Näide: Kaupluste ketil on ühe ja sama projekti järgi ehitatud kauplused, energiakasutuse poolest teineteisest põhimõtteliselt eristamatute tehnosüsteemidega ning töökorraldusega (nt lahtiolekuajad). Audiitor moodustab nendest kauplustest klatri ja kannab ühe kaupluse auditi tulemused kanda üle teistele klattrisse kuuluvatele kauplustele. Seejuures loetledes põhjused, mille alusel võib eeldada, et klattris olevate objektide energiatarve teineteisega võrreldes ei kõigu üle 20%.

8.3 Vähetähtsate energiaallikate käsitlemine (*de minimis*)

Energiaauditist võib välja jätta energialiigi(d), mille osakaal primaarenergia kasutuses ettevõtte energiabilansis on väiksem kui 10%. Seejuures peab energiaaudit katma vähemalt 70% kogu primaarenergia kasutusest (70% sees kaasa arvatud EL-i HKS käitised).

Näide: Ettevõttes kasutatakse mootoribensiini viies ettevõttele kuuluvas sõiduautos, mis moodustavad 2% ettevõtte kogu primaarenergia kasutusest. Auditis tuuakse välja, mootoribensiini osakaal energiabilansis ning märgitakse, et kulutõhusa auditi koostamiseks mootoribensiini ei käsitleta.

8.4 Energiabilansi ning baas- ja alternatiivstsenaariumi esitamine

Energiabilansi, baas- ja alternatiivstsenaariumite andmed peaksid olema välja toodud nii energiaühikutes kui ka rahas. Samuti peaks olema välja toodud tõhususmeetmete potentsiaalne energia kokkuhoid energiaühikutes.

Näide: Auditis on toodud andmed nii megavatt-tundides kui ka teatud eelduseks võetud hinna puhul eurodes. Juhul kui ettevõttes puuduvad energia mõõtmise võimekus, võib teatud juhtudel kasutada raamatupidamise andmeid (arveid), millest siis teisendada siis energia kasutus. Sel juhul tuleb auditis välja tuua energia keskmine hind ning allikas millel see põhineb.

9. EMAS keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemi rahastusmeetmed

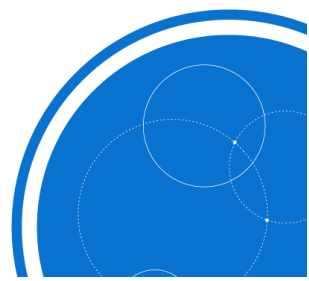
EMAS keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemi juurutamiseks on võimalik taotleda rahastust kahel viisil:

a) Keskkonnainvesteeringute Keskuse ringmajanduse programmist:

<https://www.kik.ee/et/toetatav-tegevus/ringmajanduse-programm>

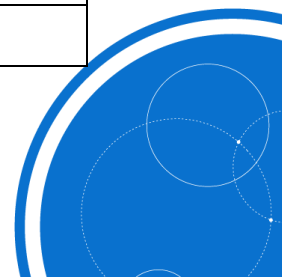
b) Keskkonnainvesteeringute Keskuse ettevõtete ressursitõhususemeetme alt:

<https://kik.ee/et/toetatav-tegevus/ettevotete-ressursitohusus>

Lisa 1. Ettevõtte energiatarbimise aruanne.

Suurettevõtja andmed				
Ettevõtte nimi ja registrikood				
Aadress				
Tegevusvaldkond				
Töötajate arv				
Aastakäive				
Aastabilansi kogumaht				
Sertifitseeritud juhtimissüsteem				
Sertifitseerinud organisatsioon				
Lühikirjeldus energiatarbimist enimmõjutavatest tegevustest ettevõtja majandustegevuses				
Lühikirjeldus sertifitseerimise ulatusest, sh. partnerettevõtted ja seotud ettevõtted				
Energiatarbimise andmed				
Tarbitud energiatoote kogus energiaühikutes	Aasta n	Aasta n-1	Aasta n-2	Aasta n-3
Elekter				
Soojusenergia				
Gaas				
Vedelkütused				
Tahkekütused				

Taastuenergia tarbimine				
Taastuenergia tootmine				
Muu (täpsustada)				
Energiatarbimise profiil				
Tarbitud energia kogus tegevusele energiaühikutes	Aasta n	Aasta n-1	Aasta n-2	Aasta n-3
(Tootmis)protsessid				
Hoonete kütmine (ja				
Valgustus				
Transport				
Muu (täpsustada)				
Viimase nelja aasta jooksul ellu viidud alternatiivse energiakasutuse ja energiasäästule suunatud tegevused ja meetmed ning nende hinnanguline energia tootmise- ja/või energiasäästu potentsiaal energiaühikutes				
Meede	Aasta n	Aasta n-1	Aasta n-2	Aasta n-3
Järgmiseks neljaks aastaks kavandatud alternatiivse energiakasutuse ja energiasäästule suunatud tegevused, meetmed ja investeeringud ning nende hinnanguline energia tootmise- ja/või energiasäästu potentsiaal energiaühikutes				
Meede	Aasta n	Aasta n+1	Aasta n+2	Aasta n+3

